

การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้กิจกรรมแนะแนว

ENHANCEMENT OF LEARNING RESPONSIBILITY OF JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS THROUGH GUIDANCE ACTIVITIES

จิรัฏฐา ไนยราชภูร์^{1*} ครรชิต แสนอุบล² นฤมล พระใหญ่³

Jiratta Noyarach^{1*}, Kanchit saenubol², Narnimon Praya³

¹ นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

^{2,3} อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*Corresponding author E-mail: Jiratta.noyarachh@gmail.com

Received: May 26, 2021; Revised: June 17, 2021 dd, yyyy; Accepted: June 23, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของกลุ่มทดลอง 3) เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาความรับผิดชอบต่อการเรียนเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 "ยุติธรรมวิทยา" จำนวน 18 ห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมแนะแนว เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 2 ห้องเรียนที่ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจงจากห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อการเรียนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา และสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว และสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียน 2) แผนกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวนักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อการเรียน กิจกรรมแนะแนว

Abstract

The purposes of this research are as follows: (1) to study the learning responsibility of junior high school students; (2) to compare the learning responsibility before and after using a guidance activity package to strengthen the learning responsibility of the experimental group; and (3) to compare the learning responsibility between the experimental and control groups. The target group in this study were 18 classrooms of junior high school students from Municipal Secondary School Three or Yuttithamwittaya. The sample were selected by purposive sampling from two classrooms who had learning responsibility scores of lower than the 25th percentile and they volunteered to participate in the study. Then, they were randomly divided into two groups: the experimental group consisted of 30 participants and a control group of 27 people. The instruments used in this study were as follows: (1) a questionnaire on learning responsibility; and (2) a guidance activity package for the enhancement of learning responsibility. The data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test. The results were as follows: (1) the overall and each aspect of the learning responsibility of junior high school students were at the medium level; (2) after receiving the guidance activity package, the experimental group had a higher learning responsibility with a statistical significance of .05 level, and (3) after receiving the guidance activity package, the experimental group had a learning responsibility which was higher than the control group with a statistical significance of .05.

Keywords: Responsibility, Guidance Activities

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยสู่ความสมดุลและยั่งยืน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ข้อที่ 3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในชาติและทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างมีศักยภาพ ซึ่งคนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้าน มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) กิจกรรมแนะแนวมุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พึ่งตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงาน และอาชีพชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ความรับผิดชอบเป็นลักษณะนิสัยและทัศนคติของบุคคลซึ่งเป็นเครื่องผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามระเบียบ เคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตนเองและมีความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบเป็นสิ่งเกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม และหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่มีการบังคับจากผู้อื่น ความรับผิดชอบจึงเป็นคุณธรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2560) ด้านหนึ่งของความรับผิดชอบที่ต้องมีและได้รับการพัฒนา คือ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก การที่นักเรียนปฏิบัติแสดงพฤติกรรม ให้ความสนใจในการแสวงหาความรู้ พร้อมทั้งจะศึกษา และมีสมาธิจดจ่อในการเรียนรู้ และฝึกฝนตั้งใจทำงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย เรียนรู้ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Carpenter & Pease, 2013) Fritz (2017) ศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบในการ

เรียนช่วยทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จและเป็นพื้นฐานของการใช้ชีวิตต่อไป นักเรียนที่มีความรับผิดชอบ เมื่อเติบโตขึ้น นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบต่อการเรียน

สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนสังคมไทยในปัจจุบัน พบปัญหาหนึ่งคือการขาดความรับผิดชอบต่อการเรียน จากการสำรวจของ ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย (2560) พบว่า สถานการณ์ปัญหาอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญคือ นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการเรียนเนื่องด้วยปัจจุบันมีปัจจัยหลายอย่างที่ตั้งใจดูความสนใจของนักเรียน ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการศึกษาของพนม เกตุมาน (2560) ได้กล่าวถึงปัญหาความรับผิดชอบต่อการเรียนว่าเป็นปัญหาทางด้านจิตใจและควรได้รับการดูแลได้จากครอบครัวและโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาควรจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความรับผิดชอบและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบต่อการเรียน

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียนนั้น มีเทคนิคและกระบวนการในการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี อย่างไรก็ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมและถูกนำมาใช้คือ กิจกรรมแนะแนว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา เป็นการจัดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพในด้านการเรียน เกิดเทคนิค มีประสิทธิภาพ เกิดทักษะวิธีการทางการเรียน มีนิสัยใฝ่เรียนรู้และวางแผนในการเรียน ในการศึกษาต่อ เกี่ยวกับตนเองได้อย่างเหมาะสม นิตินาถ บุษผาเดช (2556) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบตัวเอง สามารถเลือกรับบริการได้สอดคล้องกับความต้องการของตน และมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขอย่างยั่งยืน พรทวิทย์ ชื่นในเมือง (2554) ได้กล่าวสรุปถึงกิจกรรมแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นมวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ เพื่อให้ได้รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อมสามารถพัฒนาและปรับตัวเข้ากับ สังคมอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ จากการศึกษางานวิจัยที่ของ วัชรินทร์ หนูสมตน , สุใจ ส่วนไพโรจน์, and สรินญา ปุติ (2555) กล่าวถึงรูปแบบการสอนแบบ บูรณาการกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตระหนักแห่งตนและพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักศึกษา พบว่า การรู้จักและเข้าใจตนเองของนักศึกษาภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม และการวิจัยของ ชัญญา บุญรักษ์ (2556) ที่ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร พบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนพรตพิทยพยัต ที่อยู่กลุ่มทดลองมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลจากการศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนที่ยังขาดความรับผิดชอบต่อการเรียน และเป็นการช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความรับผิดชอบของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จด้านการเรียนได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนของกลุ่มทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยห้วงข้อการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้กิจกรรมแนะแนว ตัวแปรตาม คือ ความรับผิดชอบต่อการเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของนักการศึกษา แล้วกำหนดเป็นตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรต้น คือ กิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและเอกสารงานวิจัย แล้วนำ 6 เทคนิคมาใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนว คือ เทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamics) เทคนิคการอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เทคนิคการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เทคนิคกรณีตัวอย่าง (Case) เทคนิคการใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming) ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
2. หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ในการศึกษาความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยใช้ประชากรเป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 “ยุติธรรมวิทยา” ในสังกัดเขตเทศบาลนครสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน 18 ห้องเรียน
2. ในการศึกษาเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนโดยการใช้กิจกรรมแนะแนวตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 “ยุติธรรมวิทยา” ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อการเรียนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาและสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว มีจำนวน 57 คน และสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน และ กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนโดยกิจกรรมแนะแนวที่มีการนำ 6 เทคนิคมาใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนว คือ เทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamics) เทคนิคการอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เทคนิคการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เทคนิคกรณี

ตัวอย่าง (Case) เทคนิคการใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming) ส่วนกลุ่มควบคุม นั้นเสริมสร้างความรับผิดชอบในรูปแบบการสอนแบบบรรยาย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ แผนกิจกรรมแนะแนว

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความรับผิดชอบต่อการเรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตไปยังหน่วยงานแล้วนำแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 18 ห้องเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 "ยุติธรรมวิทยา" รวมนักเรียนทั้งสิ้น 600 คน จากนั้นนำไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ เพื่อดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยระยะที่ 2

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยหากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนโดยการใช้กิจกรรมแนะแนวเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 "ยุติธรรมวิทยา" ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อการเรียนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาและสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว มีจำนวนนักเรียน 57 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน และ กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำแผนกิจกรรมแนะแนวไปดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลอง เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียน โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ครั้ง 10 ชั่วโมง จากนั้นนำคะแนนความรับผิดชอบต่อการเรียนที่ได้มาจากการทำแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียน มาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับกิจกรรมแนะแนว โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ส่วน (likert scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 31 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ด้านความเพียรพยายาม แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องจากการตรวจของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (IOC) เท่ากับ 0.50 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.21 - 0.63 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .86

2. แผนกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียน เป็นแผนจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวที่มีรายละเอียดดังนี้คือ ครั้งที่ 1 กิจกรรม ปฐมนิเทศและสร้างสัมพันธภาพ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสัมพันธภาพความคุ้นเคย ทราบวัตถุประสงค์ กฎ ระเบียบ กำหนด ข้อตกลง บทบาท หน้าที่ของตนเอง เทคนิคที่ใช้ การอภิปรายกลุ่ม การทำงานกลุ่ม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีการยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ครั้งที่ 2 กิจกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียน ตอน 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้ความหมายของคำว่าความรับผิดชอบต่อการเรียน และเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อการเรียน เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การระดมสมอง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีการเผชิญความจริง ครั้งที่ 3 กิจกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียน ตอน 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงการเอาใจใส่

ต่อการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย เทคนิคที่ใช้ การทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) โดยใช้การเสริมแรงทางบวก ครั้งที่ 4 กิจกรรมการตรงต่อเวลา มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของเวลาใช้เวลาให้คุ้มค่า การตรงต่อเวลาทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เทคนิคที่ใช้ การทำงานกลุ่ม การระดมสมอง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย ครั้งที่ 5 กิจกรรมความละเอียดรอบคอบในการทำงาน มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีความละเอียดรอบคอบในการทำงานและเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของงานที่ทำ เทคนิคที่ใช้ การทำงานกลุ่ม สถานการณ์จำลอง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง ครั้งที่ 6 กิจกรรมความเพียรพยายามและอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนตระหนักเห็นความสำคัญของความเพียรพยายามและอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีบุคลิกภาพแอดเลอร์ ครั้งที่ 7 กิจกรรมความเพียรพยายามและอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนตระหนักเห็นความสำคัญของความเพียรพยายามและอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงาน เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีบุคลิกภาพแอดเลอร์ ครั้งที่ 8 กิจกรรมการยอมรับการกระทำของตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนรู้จักยอมรับผลการกระทำของตนเอง ที่เป็นผลดีและผลเสีย เทคนิคที่ใช้ การทำงานกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง ครั้งที่ 9 กิจกรรมการปรับปรุงแก้ไขผลงานให้ดีขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขผลการกระทำให้ดีขึ้น ยอมรับใจกว้างฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่เกี่ยวกับสิ่งที่ตนกระทำไป เทคนิคที่ใช้ การทำงานกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีบุคลิกภาพแอดเลอร์ ครั้งที่ 10 กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียน บอกประโยชน์และข้อเสนอนแนะที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว มีเทคนิคที่ใช้ การอภิปรายกลุ่ม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรงโดยการใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) และการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบโดยใช้ค่าที่แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test for dependent sample) และการทดสอบโดยใช้ค่าที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent samples)

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำแต่ละด้านมาเรียงลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด และด้านความเพียรพยายามมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด
2. หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ ด้านการตรงต่อเวลา

ด้านความเพียรพยายาม และด้านความละเอียดรอบคอบในการทำงาน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความเพียรพยายาม และด้านความละเอียดรอบคอบในการทำงาน พบว่า พบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า ความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง นั้นอาจเป็นเพราะว่า ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความละเอียดรอบคอบในการทำงาน และด้านความเพียรพยายาม นั้นนักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง ซักถามครูเสมอเมื่อไม่เข้าใจ มีการจดบันทึกความรู้ขณะเรียนทุกครั้ง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนของครูผู้สอน แต่นักเรียนขาดวินัย อีกทั้งยังมีความท้อต่ออุปสรรคในการทำงาน เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนจะไม่ขอให้เพื่อนอธิบายเพิ่มเติม พร้อมทั้งนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน ครู และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ และจากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่อบอุ่น ขึ้นชอบครูผู้สอน มีเพื่อนและสิ่งแวดล้อมที่ดี นักเรียนจะมีวินัยในการเรียนรู้ ใฝ่ใจต่อการเรียน แต่จะตรงกันข้าม หากการเรียนรู้ของนักเรียนขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรม ดังต่อไปนี้ 1) กลัวครู ไม่กล้าซักถาม ขาดวินัย ไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย 2) ไม่ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน ขาดความกระตือรือร้น ดังนั้นปัจจัยดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ กมล แสงทองศรีกมล (2550) กล่าวว่า การเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และสภาพครอบครัว มีผลต่อความรับผิดชอบในทุกด้านของนักเรียน โดยเฉพาะในด้านการเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับที่บุญเพียง แทบสี (2552) สัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพปัญหาความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อการเรียน พบว่า นักเรียนมีระดับความมีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบต่อการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวมีความรับผิดชอบต่อการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่มจนเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน แบ่งงานกันทำตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ ความรับผิดชอบต่อการเรียนทำให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายวางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตนเองได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมแนะแนวที่พัฒนาขึ้น ซึ่งมี 6 เทคนิคที่นำมาใช้ในแต่ละกิจกรรม คือ การอภิปรายกลุ่ม การทำงานกลุ่ม กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การระดมสมอง บทบาทสมมุติ มาทำกิจกรรมการเรียนการสอนจึงส่งผลให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความละเอียดรอบคอบในการทำงาน และด้านความเพียรพยายาม สอดคล้องกับการศึกษาของ วาตรี เรืองทอง (2557) ที่พัฒนาความรับผิดชอบในการเรียนด้วยชุดฝึกอบรมที่เน้นกิจกรรมกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่พัฒนาความรับผิดชอบในการเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนหลังการทดลอง (Post - test) และสิ้นสุดการทดลองผ่านไป 2 สัปดาห์ (Follow up) สูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขณะเดียวกัน จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวในการวิจัยครั้งนี้แสดงออกด้วยความเอาใจใส่ต่อการเรียน ซักถามเมื่อไม่เข้าใจ มีความกระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อการเรียนที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ ชัญญา บุญรักษ์ (2556) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร พบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนพรตพิทยพยัต ที่อยู่กลุ่มทดลองมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวมีความรับผิดชอบต่อการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความเพียรพยายาม และความละเอียดรอบคอบในการทำงานสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ทั้งนี้เป็นเพราะการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ ผู้วิจัยได้ประยุกต์วิธีการกลุ่มสัมพันธ์และการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกลรุ่ง เฟื่องจันทร์ (2558) ที่วิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้วิธีการร่วมมือ ที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อการเรียน พบว่า นักเรียนหลังเข้ารับการสอนแบบร่วมมือ มีคะแนนความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเห็นได้วิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้เป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบต่อการเรียนทำให้ด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำ เพิ่มสูงขึ้น ด้านที่ 2 การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนด้านการตรงต่อเวลา ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้วิธีการสอนโดยการใช้กรณีตัวอย่างและการแสดงบทบาทสมมติเพื่อการกระตุ้นผู้เรียน เกิดแข่งขัน โดยผู้วิจัยได้ใช้หลักการแข่งขันการใช้เวลามาประยุกต์ใช้ในการสอนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ ความสำคัญของการตรงต่อเวลา และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการไม่ตรงต่อเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ทิศนา แหมมณี (2552) ที่ว่า วิธีสอนโดยใช้เกมเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและทำทหายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง นอกจากนี้จากงานวิจัยของ วัชรินทร์ หนูสมตน สุใจ ส่วนไพโรจน์ และสรินญา บุติ (2555) ที่ศึกษาผลของรูปแบบการสอนแบบบูรณาการกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้แห่งตนและพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักศึกษา พบว่า การรู้จักและเข้าใจตนเองของนักศึกษา ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่ 3 การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนด้านความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการประยุกต์ใช้กรณีตัวอย่างและการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาและพัฒนาตนเองให้เกิดความรอบคอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ทิศนา แหมมณี (2552) ที่กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนา หวันสนิ (2556) ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างพัฒนาความสามารถเชิงวิเคราะห์ จากผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีการพัฒนาความสามารถเชิงวิเคราะห์ในด้านของความละเอียดรอบคอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่ 4 การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนด้านความเพียรพยายาม ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้วิธีการสอนกลุ่มสัมพันธ์ และการอภิปรายกลุ่มย่อย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนหลังเข้าร่วมมีคะแนนความรับผิดชอบต่อการเรียนด้านความเพียรพยายามสูงกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ พระจรัสศักดิ์ บุญฤทธิ์ (2554) ได้ทำ

การวิจัยเรื่องผลการใช้กิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอิทธิบาท 4 ที่มีผลต่อความรับผิดชอบในการเรียน จากวิจัยมีการประยุกต์เทคนิคอภิปรายกลุ่มสถานการณ์จำลองในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อการเรียน ด้านความเพียรพยายาม ผลการวิจัยพบว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีการพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียนด้านความเพียรพยายาม สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตดา โคลงชัย (2554) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน ความรับผิดชอบในการเรียนเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นต้องปลูกฝังให้กับเยาวชน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน คือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติต่อการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน และแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากงานวิจัยแม้จะพบว่า กิจกรรมแนะแนวสามารถเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ แต่ก็ยังขาดกระบวนการในการติดตามผลความรับผิดชอบต่อการเรียนหลังจากร่วมกิจกรรมแนะแนว ดังนั้นเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบต่อการเรียนแบบถาวร ควรมีการติดตามผลและเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนให้ต่อเนื่องอีก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้พบว่ากิจกรรมแนะแนวสามารถเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ ดังนั้น งานวิจัยในครั้งต่อไปควรมุ่งกิจกรรมแนะแนว ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความรับผิดชอบต่อการเรียนเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กมล แสงทองศรีกมล. (2550, กุมภาพันธ์). *เลี้ยงลูกอย่างไรในยุค 2007*. แม่และเด็ก ปีที่ 30, ฉบับที่ 420, 99-100.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกศสุดา แสนนามวงษ์. (2559, พฤษภาคม-สิงหาคม). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารราชพฤกษ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 14(2), 11-18.
- ใกล้รุ่ง เพ็ญจันทร์. (2558). *ผลการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- คณะอนุกรรมการจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในคณะกรรมการ บริหารจัดการความรู้ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *องค์ความรู้เกี่ยวกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญ ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- ชนิดา โคลงชัย. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ชญญา บุญรักษ์. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์บัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- ทิตนา แคมมณี. (2552). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 9) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิติธารณ์ บุญผาเดช. (2556). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนซีเหล็กเขี้ยวไพรวัลย์วิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- บุญเพียง แทบสี. (2552, พฤษภาคม - สิงหาคม). การเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 14, 173-184.
- พนม เกตุมาน. (2560). ปัญหาพฤติกรรมวัยรุ่น. สืบค้นจาก https://www.psyclin.co.th/new_page_57.htm.
- พรทรัพย์ ชื่นในเมือง. (2554). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี
- พระจรัสศักดิ์ บุญฤทธิ. (2554). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มด้วยหลักอิทธิบาท 4 ที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554.,
- พิรุณ แก้วเบ็ง. (2547). การสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองบัวแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560). คู่มือสำหรับพ่อแม่ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็ก. กรุงเทพมหานคร: ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.
- ราตรี เรืองทอง. (2557). การพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียนด้วยชุดฝึกอบรมที่เน้นกิจกรรมกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม
- วัชรินทร์ หนูสมตน, สุใจ ส่วนไพโรจน์, & สรินญา ปุติ. (2555). ผลของรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้แห่งตนและพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักศึกษา. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 – 2580. กรุงเทพฯ. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2560). *ถอดบทเรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว*. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อนา หวันสนิ. (2556). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-plus ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

อุมาพร สงสุวรรณ. (2551). *ผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา*. (ปริญญาานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

Carpenter, J., & Pease, J. (2013). Preparing Students to Take Responsibility for Learning: The Role of Non-Curricular Learning Strategies. *Journal of Curriculum and Instruction*, 7, 38-55. doi:10.3776/joci.2013

Fritz, J. (2017). Using Analytics to Nudge Student Responsibility for Learning. *New Directions for Higher Education*, 2017(179), 65-75. doi:https://doi.org/10.1002/he.20244